На чотири ліри, що їх Педуцці заробив, копáючи сад біля готелю, він добряче напився. Побачив юнака, який наближався до нього стежкою, і щось до нього шепнув. Юнак відповів, що ще не обідав, але буде готовий іти, як тільки скінчиться обід. За сорок хвилин, а може, за годину.

У барі біля моста йому налили в борг три чарки ґраппи*, так він упевнено й таємниче розповідав про свою роботу того пообіддя. День був вітряний, сонце то виходило з-за хмар, то знову ховалося за бризками дощу. Ідеальний деньок, щоб ловити рибу.

Юнак вийшов із готелю і запитав його, що з вудками. Хай дружина йде з ними позаду?

— Ага, — відповів Педуцці, — хай іде за нами.

Молодик повернувся до готелю й перекинувся кількома словами з дружиною. Вони з Педуцці рушили дорогою вниз. Молодик ніс торбу через плече. Педуцці бачив, як його дружина — така ж юна, як і її чоловік, у гірських черевиках і блакитному береті — рушила слідом за ними, тримаючи в кожній руці по вудці. Педуцці не подобалось, що вона йде позаду.

* Ґраппа — традиційний для Італії міцний алкогольний напій, який виробляють з винограду.— *Тут і далі примітки перекладачки.*

— Синьйорино, — гукнув він, підморгнувши юнакові, — ходіть сюди, до нас. Синьйорино, ідіть сюди. Будемо йти разом.

Педуцці кортіло, щоб вони йшли вулицею Кортіни всі гуртом. Жінка далі мовчки йшла позаду.

— Синьйорино, — лагідно сказав Педуцці, — ходіть сюди, до нас.

Юнак, обернувшись, щось крикнув. Жінка наддала ходу й порівнялася з ними. Педуцці поважно вітався з усіма, кого вони зустрічали на центральній вулиці міста. *Buon dì**, Артуро! Припідняв капелюха. Службовець банку витріщився на нього, стоячи на порозі фашистської кав'ярні. Перед крамницями стояли люди, по троє, по четверо, і проводили поглядами їхню трійцю. Робітники в запорошених куртках, які закладали фундамент нового готелю, підняли очі на них, коли вони проходили повз. До них ніхто ні слова не сказав, ні пальцем не махнув, тільки жебрак, старий і кістлявий, з поріділою борідкою, підняв капелюха, коли вони йшли мимо.

Педуцці зупинився перед вітриною, де стояло повно пляшок, і витягнув із внутрішньої кишені зношеної військової куртки порожню пляшку з-під ґраппи.

— Випити б чогось, трохи марсали** для синьйори, чогонебудь би випити.

Він покрутив у руках пляшку. Чудовий деньок.

— Марсала, ви любите марсалу, синьйорино? Ковточок марсали?

Жінка стояла, насупившись.

— Мусиш йому підіграти, — сказала вона. — Я ні слова не розумію. Він, певно, п'яний?

* Buon dì (*італ.*) — Доброго дня!

** Марсала — міцне десертне вино родом із Сицилії.

Юнак, здавалося, не чув Педуцці. Якого біса він торочить про марсалу, думав він. Таке хіба Макс Бірбом любить пити.

— *Geld**, — врешті промовив Педуцці, вхопивши юнака за рукав. — *Lire***.

Він посміхнувся: тиснути на юнака не хотілось, але якось треба дати йому зрозуміти. Молодик витягнув гаманця і дав йому банкноту в десять лір. Педуцці піднявся сходами до дверей крамниці, де висіла вивіска «Італійські й заморські вина». Зачинено.

— До другої не працює, — зневажливо кинув хтось із перехожих.

Педуцці спустився по сходах.

— Нічого, — сказав, — купимо в «Конкордії».

Усі троє рушили пліч-о-пліч до «Конкордії». На ґанку «Конкордії», де були наскладані заіржавілі санки, юнак запитав:

— *Was wollen Sie?****

Педуцці віддав йому пожмакані десять лір.

— Нічого, — відповів. — Що-небудь, — він почувався не у своїй тарілці. — Може, марсали. Не знаю. Марсали?

Двері «Конкордії» зачинилися за юнаком і його дружиною.

— Три склянки марсали, — сказав юнак дівчині за вітриною з печивом.

— Дві чи три? — перепитала вона.

— Три, — сказав юнак. — Третя для *vecchio*****.

— Он як, — відповіла дівчина, — для *vecchio*.

І засміялась, беручи з полиці пляшку. Вона налила каламутну рідину у три склянки. Жінка сиділа за столом під поличкою з газетами. Молодик поставив перед нею склянку з марсалою.

— Пий, — сказав він, — може, настрій поліпшиться.

* Geld (*нім.*) — гроші.

** Lire (*нім.*) — ліри.

*** Was wollen Sie? (*нім.*) — Чого Ви хочете?

**** Vecchio (*італ.*) — старий.

Вона сиділа, роздивляючись склянку. Юнак вийшов надвір зі склянкою для Педуцці, але не знайшов його.

— Не знаю, куди він подівся, — мовив він, повертаючись із вином до кімнати.

— Він хотів кварту, — зауважила жінка.

— Скільки коштує чверть літра? — запитав юнак дівчину за прилавком.

— *Bianco?** Одна ліра.

— Ні, марсали. Ці дві теж туди додайте, — сказав він, передавши їй свою склянку і ту, що вона наповнила для Педуцці.

Дівчина налила до мірки кварту вина через лійку.

— І пляшку, щоб перелити, — сказав юнак.

Та пішла шукати. От диваки.

— Вибач, що я зіпсував тобі настрій, крихітко, — промовив юнак. — Вибач, що я наговорив такого за обідом. Ми говорили про одне й те ж, але з різних боків.

— Яка різниця? — відповіла жінка. — Хіба це щось змінить?

— Тобі холодно? — запитав він. — Треба було вдягнути ще один светр.

— На мені й так три светри.

Повернулася дівчина, тримаючи в руках коричневу пляшку з вузьким горлом, і перелила туди марсалу. Юнак доплатив п'ять лір. Вони вийшли надвір. От диваки, подумала дівчина. Педуцці ходив туди-сюди по той бік вулиці, ховаючись від вітру, з вудками в руках.

— Ходімо, — сказав він. — Я понесу вудки. Яка різниця, побачить їх хтось чи ні? Ніхто нас не зачепить. У Кортіні до мене нікому нема діла. Я знаю людей у *municipio***. Я служив. Тут мене

* Bianco? (*італ.*) — Білого?

** Municipio (*італ.*) — муніципалітет.